

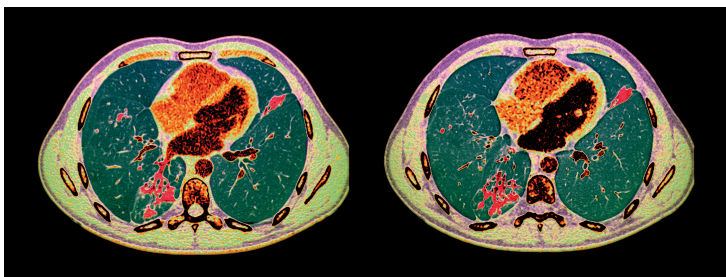
Aktiv smitteoppsporing ved tuberkulose

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

KRISTOFFER BRODWALL

Barne- og ungdomsklinikken
Haukeland universitetssjukehus

Aktiv smitteoppsporing blant husstandsmedlemmer av tuberkulosepasienter er nyttig. Dette viser en ny studie fra Peru.

CT av lungene (mørkegrønt) til pasient med tuberkulose. Berørte områder i rødt. Illustrasjonsfoto: Science photo library / NTB scanpix

Årlig får seks millioner mennesker diagnostisert tuberkulose, og Verdens helseorganisasjon (WHO) anslår at ytterligere fire millioner smittes uten å bli diagnostisert. Derfor anbefaler WHO at alle medlemmer av en husstand med en person med tuberkulose blir systematisk undersøkt for sykdommen. Dette kalles aktiv smitteoppsporing (active case-finding) og står i motsetning til passiv smitteoppsporing, der personer selv oppsøker helsevesenet ved symptomer. Men i de fleste lav- og mellominntektsland blir ikke WHO's anbefaling fulgt.

I en fersk studie fra Peru ble verdien av aktiv smitteoppsporing vurdert (1). Studien omfattet 2 666 voksne husstandsmedlemmer av pasienter med kjent tuberkulose som ble fulgt i ti år med klinisk undersøkelse og sputumprøve til mikroskopi og dyrkning. Røntgen thorax ble kun tatt på klinisk indikasjon. Slike undersøkelser ble tilbudt i uke 2, 4, 6 og 8 og deretter hver 4. uke gjennom den tiden pasienten i husstanden fikk tuberkulosebehandling, og deretter hvert 4. år.

I løpet av studieperioden ble tuberkulose påvist hos 232 av de 2 666 eksponerte husstandsmedlemmene (9 %). Blant disse ble diagnosen stilt hos 53 personer (23 %) ved aktiv smitteoppsporing og hos 179 personer (77 %) ved passiv smitteoppsporing. Av de 51 personene som fikk diagnosen i løpet av de første seks månedene, ble 23 (45 %) diagnostisert ved aktiv smitteoppsporing.

Husstandsmedlemmer som fikk stilt diagnosen ved aktiv smitteoppsporing, hadde kortere

symptomvarighet og sjeldnere positiv mikroskopi av sputum. Det er dermed grunn til å tro at tidlig behandling som følge av tidlig diagnose kan ha begrenset videre smitte.

Andelen kvinner som fikk diagnosen ved aktiv smitteoppsporing (68 %), var høyere enn ved passiv smitteoppsporing (47 %). Dette kan tyde på en dårligere tilgang til helsetjenester for kvinner, ettersom tidligere studier har vist at flere menn enn kvinner får diagnostisert tuberkulose.

LITTERATUR:

1. Saunders MJ, Tovar MA, Collier D et al. Active and passive case-finding in tuberculosis-affected households in Peru: a 10-year prospective cohort study. *Lancet Infect Dis* 2019; 19: 519–28. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 21. juni 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0326
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no